

ALLMÄNNA VILLKOR FÖRSVARETS MATERIELVERK

1. Tillämplighet

- 1.1 Dessa Allmänna villkor gäller vid försörjning av varor och tjänster till Försvarets materielverk ("FMV") eller, om så anges i kontraktet, till Försvarmakten. De tillämpas både vid enstaka köp och vid ramavtal. Avvikelser från dessa villkor måste avtalas skriftligen för att bli gällande.

2. Definitioner

- 2.1 Med "kontraktet" avses kontraktets eller i förekommande fall ramavtalets huvuddokument (från vilket hänvisning till dessa Allmänna villkor har gjorts eller på vilket dessa Allmänna villkor på annat sätt äger tillämplighet), bilagor och underbilagor, inklusive dessa Allmänna villkor.
- 2.2 "Beställaren" avser den av FMV eller Försvarmakten som är part i kontraktet.
- 2.3 "Leverantören" avser den som tecknat kontraktet med Beställaren.
- 2.4 "Varan/Tjänsten" avser det som ska levereras enligt kontraktet.

3. Allmänna krav på Leverantörens utförande

Användning av Varan/Tjänsten m.m.

- 3.1 Leverantören ska vara väl medveten om tilltänt användningsmiljö och användningssätt för Varan/Tjänsten och ska säkerställa att Varan/Tjänsten är väl lämpad för sitt ändamål. Underlag, dokumentation och information tillhandahållen av Leverantören eller den som Leverantören anlitar för kontraktet ska vara fullständig och korrekt. Leverantören ska utan dröjsmål informera Beställaren om förhållanden som kan tänkas påverka uppfyllandet av kontraktet.
- 3.2 Leverantören ska lojalt och med omsorg leverera Varan/Tjänsten i enlighet med kontraktet och Beställarens närmare instruktioner samt även i

övrigt på bästa sätt tillvarata Beställarens intressen. Om Beställaren byter ut Leverantören till en annan leverantör i ett nytt kontrakt är Leverantören skyldig att under en övergångsperiod samarbeta med och/eller överlämna nödvändigt underlag och information till Beställaren eller den leverantör som Beställaren anvisar.

Regelefterlevnad och etiskt förhållningssätt

- 3.3 Leverantören ska ha all erforderlig kunskap och resurser för att fullgöra kontraktet samt inneha gällande och för branschen erforderliga tillstånd för tillverkning, handhavande, försäljning, transport och annat som krävs för att leverera Varan/Tjänsten enligt gällande lagstiftning och i övrigt gällande regler. Leverantören ska leverera Varan/Tjänsten på ett fackmannamässigt sätt, följa lag eller annan författning, inklusive myndighetsföreskrift, samt i övrigt iakttäta etiska normer och god sed, inklusive på områdena för miljö, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, anti-korruption, antidiskriminering och mångfald.

Skydd mot skada och ohälsa

- 3.4 Leverantören ska ansvara för att Varan/Tjänsten uppfyller i lag, förordning eller av tillsynsmyndighet vid tidpunkten för leveransen angivna krav på säkerhet. Under den tid då Beställarens personal vistas hos Leverantören svarar Leverantören för samordning av åtgärder till skydd mot ohälsa och olycksfall. Motsvarande samordningsansvar åligger Beställaren när Leverantörens personal vistas hos Beställaren. Parterna förbinder sig, envar beträffande sin personal, att informera om skyldighet för var och en att följa de anvisningar som den andra parten lämnar i syfte att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet.

4. Leverans av Varan/Tjänsten

- 4.1 Leverantören ska leverera Varan/Tjänsten enligt de villkor och vid de tidpunkter som anges i kontraktet.
- 4.2 Varan/Tjänsten och dess emballage ska vara tydligt märkt med kontraktsnummer/inköpsordernummer och/eller vad som i övrigt framgår av kontraktet.

4.3 Varan/Tjänsten ska kunna leveranskontrolleras av Beställaren på kontraktets leveranstidpunkt.

5. Försening och vite

5.1 Med ”försening” avses att Leverantören inte har levererat Varan/Tjänsten vid den leveranstidpunkt eller med den leveranstid som kontraktet anger.

5.2 Befarar Leverantören att leveranstidpunkten eller leveranstiden i kontraktet inte kan hållas ska Leverantören omedelbart skriftligen meddela Beställarens kommersiella handläggare (kontaktperson) för kontraktet. Leverantören ska ange orsaken till förseningen och, om möjligt, den tidpunkt då leverans beräknas ske.

5.3 Underlåter Leverantören att lämna meddelande enligt ovan har Beställaren rätt till ersättning för de direkta kostnader som kunde ha undvikits om meddelandet lämnats i rätt tid, utöver rätt till vite enligt följande.

5.4 Beställaren är för varje påbörjad period om sju (7) dagars försening berättigad till vite om en (1) procent av priset för den försenade delen, exklusive eventuell prisjustering, upp till maximalt tolv (12) procent av priset.

5.5 Beställaren äger rätt att efter eget val tillgodogöra sig upplupet vite antingen genom prisavdrag eller att framställa särskilt krav om betalning till Leverantören. Framställs sådant särskilt krav ska betalning ske inom trettio (30) dagar från den dag kravet framställts.

5.6 Försening beaktas inte om Leverantören försenas eller hindras att leverera Varan/Tjänsten på grund av förhållande som Beställaren ansvarar för eller om force majeure föreligger enligt kontraktet. Leverantören har i så fall rätt till förlängning av leveranstiden motsvarande varaktigheten av grunden för förseningen.

6. Allmänna faktureringsvillkor

Grundläggande villkor för fakturering

6.1 Leverantören får fakturera Beställaren tidigast den dag leveransen som fakturan avser har fullgjorts såsom kontraktet föreskriver. Villkor som tagits in i faktura ensidigt av Leverantören är inte bindande för Beställaren. För det fall tvist avseende faktura uppstår mellan parterna ska Leverantören i förekommande fall alltjämt leverera enligt kontraktet. Leverantören får inte ta ut fakturaavgifter eller liknande avgifter.

6.2 Betalning ska ske inom trettio (30) dagar från det att fakturan har inkommit till Beställaren. Vid dröjsmål med betalning av faktura har Leverantören rätt till dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) och annan lagstadgad förseningersättning på fakturerat ostridigt belopp. Sådan ränta och/eller ersättning ska faktureras separat.

Krav på fakturans innehåll och andra uppgifter som ska lämnas i samband med fakturering

6.3 Fakturan ska ange om den avser del- eller slutlikvid, kontraktets referensnummer (Beställarens beteckning), i kontraktet angivna handläggare/kontaktpersoner, mottagaren av leveransen, Leverantörens kontaktuppgifter samt den information om betalningsmottagaren som krävs för att betala fakturan (bankens namn, bankens adress, kontoinnehavarens namn och adress, kontonummer, clearingnummer och koder för SWIFT/BIC, IBAN och ABA/Routing).

6.4 Fakturan ska innehålla de uppgifter som mervärdesskattelagen (1994:200) föreskriver (det vill säga fakturadatum, fakturans löpnummer, Leverantörens registreringsnummer för mervärdesskatt, Leverantörens namn och Leverantörens adress samt motsvarande uppgifter för Beställaren, kontraktets benämning av leveransen som faktureras samt uppgift om kvantitet och art av leveransen, leveranstidpunkt i kontraktet, faktisk leveransdag, beskattningsunderlag för mervärdesskatt [pris], mervärdesskatt och skattesats, valuta samt de andra särskilda uppgifter som nämnda lag i vissa fall kräver). Om leverans omfattar varor eller däri ingående delar eller tjänster från utlandet är Leverantören skyldig att förse Beställaren och andra svenska myndigheter med de uppgifter som redovisningen av mervärdesskatt och tull kräver (såsom i förekommande fall uppgift om var transporten av leveransen påbörjades och avslutades).

6.5 Fakturan ska inte anses ha inkommit till Beställaren förrän uppgifterna som krävs ovan har lämnats.

7. Allmänna garantivillkor

Fel

7.1 Med ”fel” i Varan/Tjänsten avses (i) avvikelser från vad som följer av kontraktet beträffande uppdrag, konstruktion, material, funktion, tillverkning, arbete eller annat som omfattas av Varan/Tjänsten (ii) avvikelse från vad Beställaren

med fog haft anledning att förvänta sig av Varan/Tjänsten och som påverkar dess avsedda användning eller ändamål eller (iii) att Varan/Tjänsten inte utförts eller tillverkats fackmannamässigt eller med den omsorg som Beställaren hade anledning att förvänta sig.

Garantitid

- 7.2 Leverantören garanterar att Varan/Tjänsten är fri från fel och ansvarar för fel som Beställaren upptäcker inom ett (1) år räknat från leveransdagen för Varan/Tjänsten eller, om ingen leveransdag har definierats i kontraktet, dagen då leveransen har fullgjorts.

Reklamationstid

- 7.3 Beställaren ska reklamera fel inom tre (3) månader från det att Beställaren upptäckte felet.

Avhjälpande

- 7.4 Leverantören ska skyndsamt avhjälpa felet på egen bekostnad. Underlåter Leverantören att skyndsamt avhjälpa felet äger Beställaren rätt att själv eller genom annan låta avhjälpa felet på Leverantörens risk och bekostnad. Är felet av sådan art att det inte är lämpligt att utföra reparationer eller annat arbete där Varan/Tjänsten finns ska Beställaren skicka tillbaka den felaktiga delen till Leverantören på dennes risk och bekostnad.

Förlängd garantitid

- 7.5 Om felet åtgärdas genom att den levererade Varan/Tjänsten eller den felaktiga delen omlevereras gäller garantin för omleveransen på samma villkor och under samma förutsättningar som för den ursprungliga Varan/Tjänsten under en tid av ett (1) år från dagen då omleveransen fullgjorts. För övriga delar i Varan/Tjänsten förlängs garantitiden endast med den tid som motsvarar tiden under vilken Varan/Tjänsten varit oanvändbar till följd av felet.

Begränsningar av garantin

- 7.6 Leverantören ansvarar inte för fel som Leverantören kan visa beror på något förhållande som Beställaren ansvarar för.
- 7.7 Beställarens granskning och godkännande av Leverantörens förslag, åtgärder och/eller handlingar befriar inte Leverantören från ansvar avseende fel i Varan/Tjänsten. Av Beställaren utfärdat tygodkännande fritar inte Leverantören från ansvar för fel.
- 7.8 Oavsett vad som stadgas ovan i detta avsnitt gäller Leverantörens garantiförpliktelser inte för någon del av Varan/Tjänsten längre än två (2) år från den ursprungliga garantitidens början.

8. Ägande- och nyttjanderätt, Underlag m.m. (Beställarens nyttjanderätt för angivna syften)

Definition av Underlag

- 8.1 "Underlag" nedan avser oavsett dess format, dokumentära kännetecken eller annat framställningssätt, och omfattar, men är inte begränsat till: specifikationer, ritningar och ritningsprocesser, uppfinningar och upptäckter oberoende av om de kan patenteras eller på annat sätt skyddas, patent, tekniska beskrivningar och andra verk av teknisk natur, tekniskt dataunderlag och tillverkningsdataunderlag, källkod, processer, know-how, affärshemligheter, kommersiella dokument och planer, handböcker, bruksanvisningar, instruktioner, beskrivningar och annan information avseende Varan/Tjänsten.

Äganderätt

- 8.2 Äganderätten till allt Underlag som framkommer hos Leverantören eller dennes underleverantörer vid genomförandet av kontraktet ska tillkomma Leverantören.
- 8.3 Underlag som överlämnats av Beställaren ska vara Beställarens egendom. Dock ska Underlag som tillhör tredje man och som Beställaren överlämnat till Leverantören med stöd av nyttjanderätt förbli tredje mans egendom. Leverantören får inte utan Beställarens skriftliga medgivande använda, kopiera eller reproducera sådant Underlag annat än för internt bruk i samband med

avgivande av anbud till Beställaren eller för utförande av arbete för Beställarens räkning.

- 8.4 Äganderätt och/eller nyttjanderätt till Underlag som framkommer hos Leverantören eller dennes underleverantörer vid genomförandet av kontraktet får inte överlätas eller upplätas till tredje man utan Beställarens skriftliga medgivande. Vid överlåtelse eller upplåtelse av övrigt Underlag ska Leverantören göra förbehåll för Beställarens nyttjanderätt.

Nyttjanderätt

- 8.5 Beställaren ska äga en i tiden och geografiskt obegränsad rätt att för egen del och för myndigheters inom Försvarsdepartementets verksamhetsområde behov, innefattande deltagande i internationella insatser eller andra mellanstatliga samarbeten – utan särskild ersättning och utan hinder av immateriella rättigheter – fritt nyttja och låta annan nyttja Underlag som framkommer hos Leverantören eller hos dennes underleverantörer vid utförandet av kontraktet. Nyttjanderätten omfattar även Underlag som har tagits fram i annat sammanhang i den mån det är nödvändigt för att nyttja Varan/Tjänsten i enlighet med kontraktets mål och syfte.
- 8.6 Beställarens fria nyttjanderätt ovan innefattar en rätt att nyttja och låta annan nyttja Underlag vid upphandling, utveckling, modifiering, drift, underhåll och tillverkning.
- 8.7 Till den del som Varan/Tjänsten utgörs av enbart vara som Beställaren inte har bekostat utvecklingen av och som inte utvecklats särskilt för Beställaren inskränker sig dock ovanstående rätt att fritt nyttja Underlag till nyttjande för följande syften: ombesörjande av montage, installation, igångsättning, drift och underhåll (inbegripet löpande reparationer) och upphandling. Om nämnda del (varan eller del av varan) däremot har utvecklats särskilt för Beställaren och Beställaren har bekostat utvecklingen gäller den fria nyttjanderätten enligt ovan för delen utan sådan inskränkning till särskilda syften.
- 8.8 Nyttjanderätten innefattar vidare en rätt att helt eller delvis kopiera, reproducera, sammanställa

och översätta Underlag i den utsträckning Beställaren behöver för nämnda nyttjande.

- 8.9 Beställaren ska vid överlämnande av Underlag till annan part meddela mottagande part om Leverantörens äganderätt.

Patent

- 8.10 Leverantören förbinder sig att till Beställaren anmäla en i Sverige patenterbar uppfinning som framkommer hos Leverantören eller dennes underleverantörer vid genomförande av kontraktet. I den mån Beställaren önskar ska Beställaren för egen del och för myndigheter inom Försvarsdepartementets verksamhetsområdes behov erhålla en fri nyttjanderätt till uppfinningen eller eventuella patent på uppfinningen. Nyttjanderätten för patenterbara uppfinningar ska omfatta rätt att nyttja och låta annan utnyttja Underlag för upphandling samt utveckling, modifiering, vidareutveckling och tillverkning. Nyttjanderätten ska även omfatta rätt för Beställaren att sälja eller överlåta anordningar som anskaffats med stöd av nämnda rätt. Beställaren ska därvid meddela mottagande part om Leverantörens äganderätt.
- 8.11 Leverantören har för upplåtelsen rätt att erhålla ersättning upp till en tredjedels (1/3) prisbasbelopp vid tiden för upplåtelsen om Leverantören eller dennes anställda är ensam uppfinnare. För det fall det finns flera uppfinnare ska rätten till nämnda belopp delas lika mellan uppfinnarna.

- 8.12 Med "prisbasbelopp" ovan avses vad som definieras som sådant och publiceras av SCB (Statistiska centralbyrån) på: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/priser-och-konsumtion/konsumentprisindex/konsumentprisindex-kpi/pong/tabell-och-diagram/prisbasbelopp/prisbasbelopp/>

Leverans av Underlag

- 8.13 Såvida inte annat har överenskommit mellan Leverantören och Beställaren ska Leverantören vid anfordran, eller senast i samband med slutleverans, leverera Underlag till Beställaren i den form Beställaren begär. Vid denna tidpunkt ska Leverantören även överlämna en utförlig förteckning och beskrivning av den programutvecklingsmiljö

som är hänförlig till ovannämnda Underlag och som använts under genomförande av kontraktet.

- 8.14 Leverantören ska vidare, senast vid samma tidpunkt som anges i föregående stycke, till Beställaren överlämna motsvarande förteckning över sådant Underlag som erfordras för utövande av Beställarens nyttjanderätt enligt ovan men vilket framkommit hos Leverantören eller annan i annat sammanhang och till vilket Underlag Beställaren inte har ägande-/nyttjanderätt enligt tidigare kontrakt.

Stöd vid nyttjande m.m.

- 8.15 Leverantören ska på begäran från Beställaren mot särskilt kontrakt, i skäligen omfattning, bistå med stöd till Beställaren, och annan av Beställaren kontrakterad leverantör, vid nyttjande av Underlag eller för igångsättande av arbete med anledning av överlåtelse eller upplåtelse av Beställarens rätt till Underlaget.

Förvärv av ytterligare nyttjanderätt

- 8.16 Beställaren ska äga rätt att, efter särskild överenskommelse med Leverantören, förvärva nyttjanderätten till sådant Underlag som inte omfattas av Beställarens äganderätt eller nyttjanderätt enligt ovan. Vid ersättningsens bestämmande ska hänsyn tas till i vilken utsträckning Beställaren tidigare bidragit vid tillkomsten av Underlaget.

9. Immaterialrättsligt intrång

- 9.1 Leverantören ska säkerställa att samtliga erforderliga immateriella rättigheter föreligger och att Beställarens nyttjande och eventuella vidareupplåtelse i enlighet med villkoren i kontraktet för ägande- och nyttjanderätt inte gör intrång i tredjemas rätt.
- 9.2 Leverantören ska hålla Beställaren och/eller annan användare skadeslösa om krav riktas mot någon av dessa på grund av eventuellt intrång i immateriell rättighet.
- 9.3 Leverantören ska vid påtalat intrång på egen bekostnad antingen genomföra modifieringar så att intrång inte längre föreligger eller träffa uppgörelse med rättighetshavaren. Om modifiering

sker ska Leverantören svara för att avtalad funktion, prestanda och användbarhet inte försämrats och att framtida användning inte fördras.

- 9.4 För det fall Beställaren påkallar Leverantörens ansvar ska Leverantören på egen bekostnad biträda Beställaren i eventuell rättegång där talan riktas mot Beställaren eller annan användare.

- 9.5 Parterna ska hålla varandra informerade om anspråk på grund av påstått intrång i immateriell rättighet.

10. Rätt till försvarsuppfinning

- 10.1 För att bereda Beställaren möjlighet att skydda försvarsuppfinning samt tillvarata svenska statens rätt enligt lagen om försvarsuppfinningar (1971:1078), som är tillämplig på uppfinning som särskilt avser krigsmateriel, förbinder sig Leverantören:

- a. att underrätta Beställaren om patentansökan avseende uppfinning som framkommer hos Leverantören eller dennes underleverantörer vid genomförande av kontraktet genom att sända kopia till Beställaren av nämnda patentansökan samtidigt som ansökan inlämnas till patentmyndigheten,
- b. att inte utan Beställarens skriftliga medgivande söka patent i utlandet (utanför Sverige) på en uppfinning som framkommer hos Leverantören eller dennes underleverantörer vid genomförande av kontraktet och som kan anses utgöra försvarsuppfinning (avseende krigsmateriel) som ska hemlighållas,
- c. att inte ansöka hos Granskningsnämnden för försvarsuppfinningar om att staten övertar rätt till uppfinning som förklarats hemlig och som framkommer hos Leverantören eller dennes underleverantörer vid genomförande kontraktet och inte heller begära särskild ersättning för den skada som uppkommer genom att försvarsuppfinning (avseende krigsmateriel) ska hemlighållas.

11. Konsult och inhyrd personal

Allmänt

- 11.1 Detta avsnitt gäller om inget annat anges särskilt för kontrakt som avser konsult eller inhyrd personal.
- 11.2 Med ”konsult” avses den som utför ett av Beställaren bestämt uppdrag inklusive leverans av ett visst resultat.
- 11.3 Med ”inhyrd personal” avses personal som ställs till Beställarens förfogande.

Utbyte av personal

- 11.4 Konsult/personal får inte bytas ut utan Beställarens skriftliga godkännande. Sådant godkännande får inte vägras utan sakliga skäl. Leverantören ska svara för samtliga kostnader och tidsåtgång som uppstår med anledning av utbyte av konsult/personal, såsom kostnader för information och inskolning. Ersättande konsult/personal ska ha samma kompetens inom aktuellt område som utbytt konsult/personal och Varan/Tjänsten får inte bli lidande av bytet.
- 11.5 Leverantören är skyldig att utan oskäligt dröjsmål byta ut konsult/personal om Beställaren begär det och har sakliga skäl för sin begäran, såsom att konsult/personal saknar erforderlig kompetens eller att samarbetsvårigheter förekommer.

- 11.6 Ovanstående ska även gälla för personal i kontrakt som väsentligen består av tjänster.

Särskilt om ersättningen i kontrakt som avser konsultuppdrag eller inhyrd personal

- 11.7 Ersättning för Varan/Tjänsten följer av kontraktet. Avtalade priser avser pris exklusive mervärdesskatt och andra skatter.
- 11.8 Beställaren ersätter inte Leverantören specifikt för några utlägg om fast pris har avtalats. Vid övriga prismodeller ska alla utlägg såsom resekostnader och andra verifierade kostnader vara nödvändiga för genomförandet av det som omfattas
- 11.9 Semesterersättning, övertidsersättning och ersättning för jour och beredskap ersätts inte av Beställaren såvida parterna inte har avtalat om det skriftligen.
- 11.10 Konsult/inhyrd personal är anställd hos Leverantören och inget anställningsförhållande ska anses uppstå mellan Beställaren och konsulten. Leverantören svarar således för alla avgifter och skatter förenade med konsultens anställning.

Fakturerings av konsult eller inhyrd personal

- 11.11 Faktura för arbete utfört av en konsult eller inhyrd personal ska redovisa omfattningen av det utförda arbetet, tidsperiod då det utfördes samt skriftligen godkända kostnader och ersättningar.
- 11.12 Om fakturan avser arbete utfört av en konsult eller inhyrd personal enligt kostnadskontrakt ska fakturan redovisa antalet arbetade timmar och timersättning per konsult/inhyrd personal, eventuellt förekommande förbrukad material/materiel samt lägesrapport som visar aktuell fakturering och resterande kontraktssumma (totalt och per position upparbetat belopp samt till takpriset återstående belopp).

Ändringar av och tillägg till kontrakt som avser konsultuppdrag eller inhyrd personal

- 11.13 Beställaren har rätt att efter hand och, i tillämpliga fall, inom ramen för den upphandlingsrättsliga lagstiftningen, ändra specifikationerna eller omfattningen av Varan/Tjänsten. Begäran om ändring ska framställas skriftligen till Leverantören genom dennes kontaktperson. Leverantören får inte motsätta sig Beställarens önskemål om ändring om inte Leverantören kan visa sakliga skäl för sådan vägran. Ändringarna ska föras in i kontraktet.
- 11.14 Leverantören ska ange priser på ändringar och tillägg i samma prisform och prisnivå som grundkontraktet så att den nya prisöverenskommelsen kan utformas som tillägg till eller avdrag från avtalat pris. Leverantören ska bereda Beställaren skäligt rådrom och meddela senaste tidpunkt för ställningstagande om sådan tidpunkt är kritisk med avseende på kontraktens leverans. Leve-

rantören ska medverka till att inverkan på kostnader och tidplaner blir så gynnsamma som möjligt för Beställaren.

- 11.15 Leverantören har inte rätt att begära ersättning för någon ändring eller något tillägg som inte har överenskommits av parterna gemensamt i enlighet med villkoren ovan.

12. Behandling av personuppgifter

- 12.1 Leverantören är ansvarig för att den behandling av personuppgifter som Leverantören utför sker i enlighet med gällande lagstiftning.

- 12.2 För att Beställaren ska kunna fullgöra sina åtaganden enligt kontraktet behöver Beställaren, i den mån som framgår av kontraktet, behandla vissa personuppgifter om Leverantörens personal såsom namn, adress, e-postadress och telefonnummer. Leverantören åtar sig att i enlighet med bestämmelserna i artikel 14 EU:s allmänna dataskyddsförordning (EU) 2016/679 informera i uppdraget medverkande personal om att Beställaren utför denna behandling av personuppgifter.

13. Hävning

- 13.1 Part har rätt att med omedelbar verkan häva hela eller delar av kontraktet om den andra parten i väsentligt hänseende har brutit mot kontraktet.

- 13.2 Beställaren har därutöver rätt att med omedelbar verkan häva hela eller delar av kontraktet, om:

- leverans inte fullgörs eller fullgörs för sent och detta inte beror på något som Beställaren ansvarar för och förseningen överstiger en tredjedel av ursprunglig leveranstid eller förseningen har varat mer än tre (3) månader.
- Varan/Tjänsten är felaktig och detta inte beror på Beställaren eller på något förhållande på Beställarens sida och felet kan anses utgöra väsentligt kontraktsbrott, samt Leverantören inte avhjälpit felet inom trettio (30) dagar från det att Beställaren underrättade Leverantören om felet.
- Beställaren har skälig anledning att anta att kontraktsbrott enligt punkt a) och b) ovan

som ger rätt till hävning kommer att inträffa beträffande framtida leverans.

- d. Leverantören försätts i konkurs, upptar ackordsförhandling eller försätts i likvidation eller annars kan antas ha kommit på obestånd.

- e. Leverantören har lämnat oriktiga uppgifter, i anbudet eller på annat sätt, i samband med upphandlingen och dessa uppgifter inte varit av oväsentlig betydelse för Beställaren vid tecknandet av kontraktet.

- f. det framkommer att Leverantör eller en företrädare för denne, enligt lagakraftvunnen dom, är dömd för brott som enligt upphandlingslagstiftningen ska medföra uteslutning av Leverantör.

- g. det framkommer att Leverantören inte fullgjort sina skyldigheter avseende betalning av skatter eller socialförsäkringsavgifter i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker, och detta har fastställts genom ett bindande domstolsavgörande eller myndighetsbeslut som har vunnit laga kraft.

- h. det framkommer att Leverantören inte längre uppfyller de obligatoriska krav som ställts upphandlingen samt de enligt anbudet uppfyllda tilldelningskriterier och denna brist inte är oväsentlig.

- 13.3 Om leverans ska ske genom särskilda delleveranser och Beställaren häver kontraktet i fråga om en delleverans, får Beställaren samtidigt häva kontraktet i fråga om tidigare eller senare delleveranser, om Beställaren på grund av sammanhanget mellan delleveranserna skulle ha betydande olägenhet av att stå fast vid kontraktet beträffande dessa delleveranser.

- 13.4 Hävning enligt ovan ska för att vara giltig alltid ske genom skriftligt meddelande till den andra parten.

- 13.5 Om Beställaren enligt ovan häver kontraktet eller del därav ska Leverantören redovisa alla utförda leveranser i en slutrapport till Beställaren.

- 13.6 Om Beställaren häver kontraktet eller del därav enligt ovan är Leverantören skyldig att ersätta de skador som Beställaren lider till följd av hävningen, med de begränsningar som följer av kontraktet.

14. Skadestånd och ansvarsbegränsning

- 14.1 Part ansvarar för skada som denne åsamkar den andra parten till följd av kontraktsbrott, säkerhetsbrist i vara eller vårdslöshet.
- 14.2 Parts skadeståndsansvar omfattar inte indirekt förlust, såvida inte part orsakat skadan genom uppsåt eller genom grov vårdslöshet.
- 14.3 Skadeståndet är vidare begränsat till det högre av etthundra (100) procent av det sammanlagda totala beräknade priset enligt kontraktet för Varan/Tjänsten, exklusive prisavdrag, eller fem miljoner (5 000 000) kronor. Begränsningen gäller inte om uppsåt eller grov vårdslöshet föreligger och inte heller vid ansvar för immaterialrättsligt intrång.
- 14.4 Leverantören har inte rätt till ersättning för försenad betalning utöver vad som stadgas i kontraktet för fakturering och betalning.

15. Avbeställningsrätt

- 15.1 Beställaren äger rätt att helt eller delvis, utan angivande av skäl, frånträda kontraktet. Vad som anges beträffande kontraktet gäller även för enskilda avrop från ramavtal. Om detta inte innebär utövande av Beställarens hävningsrätt enligt kontraktet äger Leverantören rätt att utfå skälig ersättning för fram till avbeställningstidpunkten nedlagda självkostnader jämte skälig vinst därpå ävensom utfå skälig ersättning för kostnader för de resurser som direkt utnyttjas för avvecklingen. Den totala ersättningen får dock inte överstiga kontraktssumman med avdrag för vad som tidigare utbetalats. Av Leverantören fram till avbeställningstidpunkten utförd del av arbetet jämte framtagna verktyg, halvfabrikat och material/materiel ska utan ytterligare ersättning överlämnas till Beställaren om Beställaren så begär.
- 15.2 Avbeställning enligt ovan ska vara skriftlig. Avveckling ska ske utan dröjsmål och Leverantören ska vidta alla erforderliga åtgärder för att minimera samtliga kostnader. Leverantören äger inte rätt att uppbära ersättning för det som kan komma till nytta i Leverantörens övriga verksamhet eller för vilket Leverantören erhåller ersättning på annat sätt. Beställaren ska äga rätt att

med biträde av auktoriserad revisor och/eller annan expert granska erforderligt underlag för bedömning av Leverantörens ersättningskrav.

16. Force majeure

- 16.1 Om parts fullgörande av sina åtaganden enligt kontraktet förhindras på grund av omständigheter utanför parts kontroll ska omständigheterna anses utgöra befrielsegrund om de inträffar sedan kontraktet slutits, parts fullgörande av sina åtaganden enligt kontraktet därigenom förhindras, parten inte skäligen kunde förväntas ha räknat med omständigheterna vid kontraktets ingående och omständigheternas följder inte heller av parten skäligen kunde ha undvikits eller övervunnits, under förutsättning att part eller dess underleverantör inte själv föranlett eller medverkat till hindret. Vad som anges beträffande kontraktet gäller även för enskilda avrop från ramavtal.
- 16.2 Part som önskar åberopa force majeure ska utan oskäligt dröjsmål lämna den andra parten skriftligt meddelande härom. Part får inte åberopa force majeure innan motparten beretts tillfälle till att i samförstånd hjälpa parten att övervinna problemen. Förhindrad part ska vidta skäliga ansträngningar för att mildra omfattningen och effekten av hindret samt återuppta fullgörandet av åtagandet som förhindrats så snart detta praktiskt kan ske.
- 16.3 Om Leverantörens fullgörande av kontraktet till väsentlig del förhindras för längre tid än tolv (12) veckor av befrielsegrund enligt ovan får Beställaren skriftligen avbeställa resterande leveranser enligt kontraktet med omedelbar verkan. Om Beställaren utnyttjar sin rätt att avbeställa är Beställaren berättigat och skyldigt att överta sådan fullgjord del av kontraktet som avser leverans vilken inte är behäftad med fel och som utan omfattande åtgärder kan komma Beställaren till nytta. Beställaren ska i sådant fall utge ersättning till Leverantören motsvarande avtalat pris för övertagen del av kontraktet. Vid avbeställning ska Leverantören redovisa alla utförda leveranser i en slutrapport till Beställaren.

17. Överlåtelse

- 17.1 Leverantören får inte överlåta kontraktet utan att Beställaren i förväg lämnat sitt skriftliga godkännande till överlåtelsen. Beställaren har dock rätt att, helt eller delvis, överlåta kontraktet till annan svensk statlig myndighet.

18. Ändringar och tillägg

- 18.1 Begäran om ändring eller tillägg ska framställas skriftligen till respektive parts kontaktperson. Ändringar och tillägg ska vara skriftliga och undertecknade av behörig företrädare för respektive part.

19. Tvistelösning och tillämplig lag

- 19.1 Tvist angående tolkning och tillämpning av kontraktet ska avgöras av Stockholms tingsrätt med tillämpning av svensk rätt, oavsett om lagvalsregler föreskriver tillämplighet av något annat lands rätt.
- 19.2 Leverantören får inte avbryta eller uppskjuta fullgörande av de prestationer som åvilar Leverantören enligt kontraktet under åberopande av att tvistelösning påkallats eller pågår.
-